

Kaupunginmuseon lausunto Pihlajiston suunnitteluperiaatteiden luonnoksesta

Asemakaavapalvelut on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Pihlajiston suunnitteluperiaatteiden luonnoksesta. Kaupunginmuseo on tutustunut suunnitelma-aineistoon ja katselmoinut paikalla. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Pihlajistossa selvitetään täydennysrakentamismahdollisuuksia ja suunnitellaan uutta rakentamista Lahdenväylän läheisyyteen. Samalla tarkastellaan Pihlajiston rakentamista, luonto- ja virkistysalueita, palveluita, julkisia tiloja ja liikenneyhteyksiä kokonaisuutena.

Suunnitteluperiaatteiden perustaksi on koottu lähtötietoja päätöksenteon tueksi. Lähtötietodokumentissa kuvataan alueen historiaa ja nykytilannetta, sekä on koottu poimintoja suunnittelun taustatietokartoista.

Pihlajisto on laajojen viheralueiden ympäröimä asuinalue Lahdenväylän ja Vantaanjoen välissä. Alue rakennettiin hyvin nopeasti 1970-luvun alkuvuosina. Pihlajamäen ja Viikinmäen välissä sijaitseva Pihlajisto on muuttunut hyvin vähän vuodesta 1975.

Suunnitteluperiaatteissa kaikilla Pihlajiston korttelialueilla on mahdollista tutkia täydennysrakentamista. Salpausseläntien ympäristö säilyy jatkossakin Pihlajiston keskustana. Keskusta-alue laajenee lisäksi Aulangontien varrelle. Vaihteleva luonto ja topografia on Pihlajiston keskeinen ominaispiirre ja vetovoimatekijä. Valtaosa viheralueista säilyy rakentamattomina. Lahdenväylän varren viheralueille esitetään rakentamista, mutta alueen avokallio ja vaahteralehto säilytetään viheralueina.

Kaupunginmuseon lausunto

Pihlajisto on omaleimainen aluerakentamisen ajan kompaktimainen kaupunginosa sijoitettuna topografisesti haasteelliseen maastoon. Samalla topografia on edesauttanut alueen kaksitasoista, alikulkutunneliinkin nojaavaa, eriytettyä liikenneratkaisua.

Alueen omaleimaisuutta korostaa yhtenäinen, mallipiirustuksiin perustuva arkkitehtuuri.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinumero	Y-tunnus
PL 17401					0201256-6
00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginmuseo@hel.fi	http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmuseo/				

Tämän tuloksena on syntynyt arkkitehtonisesti poikkeuksellisen yhtenäinen alue, joka konkretisoi 1970-luvun alun modernismin tavoitteita ja sarjallisen teollisen rakentamisen päämääriä. Vähäises-tä uudisrakentamisesta ja joidenkin kerrostalojen julkisivuremonteista huolimatta alue on säilyttänyt hyvin integriteettinsä.

Pihlajiston omaleimaisuus on paennut tunnistamista. Yleiskaavan kulttuuriympäristöt-teemakartassa suunnittelualue on tunnistamaton, ns. valkoinen alue, eikä esim. Helsingin historia vuodesta 1945-teoksessa aluetta mainita kertaakaan. Tämä tunnistamattomuus on myös siirtynyt suunnitteluperiaatteisiin, niin ettei periaatteissa edes mainita kulttuuriympäristö-termiä.

Tästä huolimatta Pihlajiston kaltaiset alueet ovat sodanjälkeisen Suomen tärkein kaupunkiraken-
netta muokannut yhdyskuntasuunnittelun innovaatio. Ne ovat paitsi asuinpaikkoja ja suurten kau-
punkiseutujen arkimaisemaa, myös kulttuuriperintöä ja osa sodanjälkeisen Suomen yhteiskuntahis-
toriaa.

Suhteuttaen tätä alueen yleistä tunnistamattomuutta, on lähtötietoaineistoon koottu hyvin saata-
villa oleva historiatieto. Mutta ottaen huomioon alueen yhtenäisyys, olisi Pihlajiston arkkitehtuurin
nyansseihin ja luonteeseen voinut paneutua perusteellisemmin.

Lisäksi Pihlajiston kaavoituksellinen konteksti kompaktikaupunki-kehyksessä jää ohueksi, eikä Pent-
ti Riihelän alkuperäistä kaavaa suhteuteta mahdollisiin vastaaviin verrokkikohteisiin, eikä Riihelän
omaan tuotantoon.

Ottaen huomioon miten aineistossa korostuu Salpausseläntien merkitys alueen keskipisteenä ja
tärkeimpänä kehittämiskohteenä, ei suunnitteluperiaatteisiin ole sisällytetty tien vihersuunnittelua.
Salpausseläntien bulevardiluonne puuriveineen on jo korostuneesti esillä alkuperäisessä kaavassa.
Tämän johdosta suunnitteluperiaatteisiin tulee keskusta-akselin kohdalle lisätä alueen vihersuun-
nittelun tärkeys ja puurivistön säilyttäminen.

Lisäksi suunnitteluperiaatteissa ei ole huomioitu alkuperäisen kaavan periaatetta, miten rakennus-
ten sijoittuminen suhteessa viereisten rakennusten ikkunajulkisivuihin on määritelty. Myös alueen
täydennysrakentamisen suhteen tätä periaatetta tulee noudattaa, ja kirjata asia suunnitteluperi-
aatteisiin.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinumero	Y-tunnus
PL 17401					0201256-6
00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginmuseo@hel.fi	<a href="http://www.hel.fi/helsinginkaupungl
nmuseo/">http://www.hel.fi/helsinginkaupungl nmuseo/				

Suunnitteluperiaatteissa on määritelty avoimen maisematilan yli avautuva tärkeä näkymälinja Viikin, Herttoniemen ja Kalasataman suuntaan, joiden avautuvat pitkät näkymät tulee huomioida uudisrakentamisen sijoittumisessa ja korkeuksissa. Maisemavaikutuksia tulisi arvioida vastavuoroisesti myös Pihlajiston ja Pihlajamäen suuntaan. Pihlajiston suunnittelussa korkeat talot on sijoitettu maaston painanteisiin siten, että ne eivät kohoa Pihlajamäen reunatalojen räystäslinjaa korkeammalle, ja näin Pihlajamäen kaupunkikuvallinen yleisluonne on pystytty säilyttämään. Pihlajamäen ikoninen kaupunkikuvallinen luonne tulee säilyttää jatkossakin, mutta myös Pihlajisto näyttäytyy selväpiirteisenä yhtenäisenä kaupunginosana, jonka maisemallisella yhtenäisyydellä olisi vaalimisen tarve. Tämän johdosta suunnitteluperiaatteiden maisemavaikutuksia tulisi tarkastella kokonaisvaltaisemmin.

Sari Saresto
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Juha Vuorinen
Tutkija